

AKCJA BAŁTYCKA 1990–1992. SEKCJA POLSKA

Sprawozdanie z pracy Prace Akcji Bałtyckiej. Nr 76

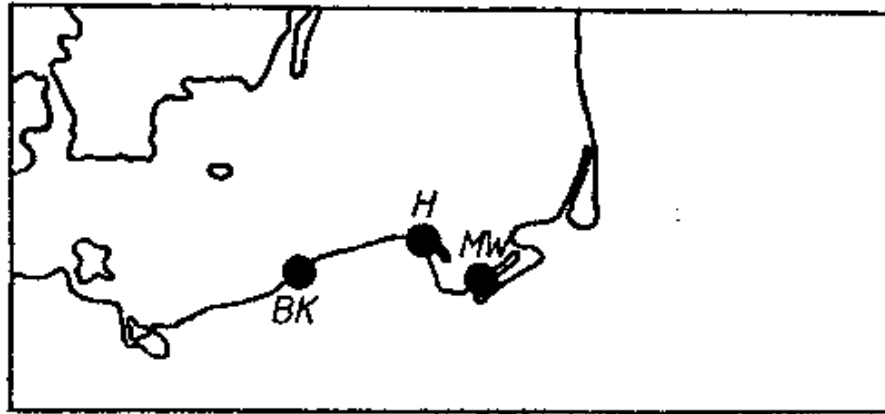
W latach 1990–1992 badania terenowe prowadzone były w dotychczasowych miejscach (rys. 1, tab. 1). Od sezonu wiosennego 1992 stacja Bukowo–Kopań została przesunięta ok. 1,5 km na wschód, do nasady mierzei jez. Kopań, ponieważ poprzednie miejsce rozstawiania sieci – młodnik i osłaniający go wał wydmy – zostało w poprzednich latach silnie zniszczone przez sztormy.

TABELA 1

Czas pracy, liczby sieci i ptaków schwytych w poszczególnych stacjach w latach 1990–1992.

Working periods, net and bird numbers at individual stations in 1990–1992. (1) – station, (2) – working period, (3) – average number of nets, (4) – number of species ringed, (5) – number of birds ringed, (6) – number of retraps, (7) – spring, (8) – autumn, (9) – total.

	Stacja (1)	Czas pracy (2)	Przeciętna liczba sieci(3)	Liczba zaobrazkowanych:		Liczba retrapów (6)
				gatunków (4)	osobników (5)	
1990						
Wiosna (7)	H	27 III–15 V	45	32	725	18
	BK	27 III–15 V	45	25	916	91
Jesień (8)	MW	14 VIII–1 XI	50	53	15 469	378
	BK	14 VIII–1 XI	45	59	11 193	589
Razem (9)				73	28 303	1076
1991						
Wiosna (7)	H	27 III–15 V	45	42	707	27
	BK	27 III–15 V	45	52	1330	211
Jesień (8)	MW	14 VIII–1 XI	50	56	4638	139
	BK	14 VIII–1 XI	50	52	2653	83
Razem (9)				76	9328	460
1992						
Wiosna (7)	II	27 III–15 V	45	26	730	43
	BK	27 III–15 V	45	44	1273	118
Jesień (8)	MW	14 VIII–1 XI	48	60	22 376	370
	BK	14 VIII–1 XI	46	58	3731	83
Razem (9)				82	28 110	614

RYS. 1. Rozmieszczenie polskich stacji Akeji Bałtyckiej w latach 1990–1992; BK – Bukowo-Kopań: 54°28'N, 16°25'E; H – Hel: 48°46'N, 18°28'E; MW – Mierzeja Wiślana: 54°21'N, 19°19'E

FIG. 1. A map of the Polish stations of Operation Baltic in 1990–1992

Pracą stacji badawczych kierowali: Przemysław Busse, Tomasz Cofta, Ludwik Maksalon, Andrzej Petryna, Henryk Sulek, Jacek Szostakowski, Stanisław Tworek, Danuta Wrona i Dorota Zawadzka. Ponadto w badaniach uczestniczyło ponad 100 osób z kilkunastu uczelni i instytucji.

Liczby zaobrączkowanych ptaków, z podziałem na sezony wiosenne i jesienne, podane są w tabelach 2a i 2b, przy czym suma z lat 1960–1992 podana jest w tabeli 2b. Ogólnie w latach 1990–1992 przelot był intensywny. Rok 1990 był pod względem liczby zaobrączkowanych ptaków jeszcze lepszy od roku poprzedniego, a po załamaniu się trendu wzrostowego w 1991 r., kolejny rok charakteryzował się bardzo dobrymi wynikami chwytania ptaków, głównie dzięki masowemu przelotowi mysikrólików jesienią na Mierzci Wiślanej, gdzie zaobrączkowano ok. 18,5 tys. mysikrólików na niecałe 22,5 tys. wszystkich schwytych ptaków ogółem (tab. 3a i 3b). Duże liczby schwytych sikor (1990 r.) i mysikrólików zaowocowały również dużą liczbą ptaków, schwytych z obcymi obrączkami (tab. 4 i 5).

TABELA 2a

Ptaki zaobrączkowane podczas Akeji Bałtyckiej wiosną w latach 1990–1992

Number of birds ringed during Operation Baltic spring 1990–1992; (1) – station, (2) – total

	Stacja (1)					
	H			BK		
	1990	1991	1992	1990	1991	1992
<i>Accipiter nisus</i>	55	88	57		7	1
<i>Acrocephalus palustris</i>				1		1
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>						3
<i>Aegithalos caudatus</i>						2
<i>Aegolius funereus</i>	1	1				
<i>Alauda arvensis</i>					3	1
<i>Alcedo atthis</i>					1	

cd tabeli na następnej stronie

cd tabeli 2a

<i>Anthus pratensis</i>	1			1	2
<i>Anthus trivialis</i>	1	1	1	1	1
<i>Asio ous</i>		1	5	2	
<i>Buteo buteo</i>		1			
<i>Calcarius lapponicus</i>				1	
<i>Carduelis cannabina</i>				1	4
<i>Carduelis chloris</i>					1
<i>Carduelis spinus</i>	1	2	4	3	5
<i>Certhia brachydactyla</i>				6	2
<i>Certhia familiaris</i>	1	1	21	7	3
<i>Columba palumbus</i>				2	2
<i>Dendrocopos major</i>	1			2	
<i>Dryocopus martius</i>			1		
<i>Emberiza citrinella</i>				15	13
<i>Emberiza schoeniclus</i>	1				91
<i>Erithacus rubecula</i>	252	189	103	426	186
<i>Ficedula albicollis</i>		1			
<i>Ficedula hypoleuca</i>	9	18	24	5	9
<i>Ficedula parva</i>		1		1	
<i>Fringilla coelebs</i>	75	45	50	8	17
<i>Fringilla montifringilla</i>	2	8		2	1
<i>Garulus glandarius</i>	1	10		1	1
<i>Glaucidium passerinum</i>		1		1	
<i>Hippolais icterina</i>				3	
<i>Jynx torquilla</i>	4			1	1
<i>Lanius excubitor</i>				2	
<i>Locustella fluviatilis</i>				1	2
<i>Locustella naevia</i>	1		1		3
<i>Loxia curvirostra</i>		1	1		1
<i>Luscinia luscinia</i>	1	2		2	1
<i>Luscinia svecica</i>					4
<i>Motacilla alba</i>			1	1	2
<i>Muscicapa striata</i>	1	2		3	1
<i>Oenanthe oenanthe</i>			1		
<i>Panurus biarmicus</i>					3
<i>Parus ater</i>	3	3		1	4
<i>Parus caeruleus</i>	2		8	6	7
<i>Parus cristatus</i>					1
<i>Parus major</i>	8	44	21	6	10

cd tabeli na następnej stronie

cd tabeli 2a

<i>Parus montanus</i>		2		8	5	4
<i>Phoenicurus ochruros</i>				1	1	1
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	13	2	3	1	2	11
<i>Phylloscopus collybita</i>	2		2	31	77	17
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	7	7	1	3	18	3
<i>Phylloscopus trochilus</i>	2	6	3	34	51	30
<i>Prunella modularis</i>		1		3	13	13
<i>Pyrhula pyrhula</i>		1			2	4
<i>Regulus ignicapillus</i>			1	5	2	2
<i>Regulus regulus</i>	110	141	343	206	100	800
<i>Remiz pendulinus</i>						1
<i>Saxicola rubetra</i>	2					1
<i>Scolopax rusticola</i>					2	
<i>Sitta europaea</i>				1	2	
<i>Sylvia atricapilla</i>			1	8	28	16
<i>Sylvia borin</i>				3	1	
<i>Sylvia communis</i>				2	1	
<i>Sylvia curruca</i>	1			20	50	29
<i>Troglodytes troglodytes</i>	6	6	2	26	51	20
<i>Turdus iliacus</i>	7	8	8	4	14	3
<i>Turdus merula</i>	4	12	5	30	37	11
<i>Turdus viscivorus</i>	2					
<i>Turdus philomelos</i>	148	101	62	31	73	25
Razem (2)	725	707	730	916	1330	1273

TABELA 2b

Ptaki zaobraczkowane podczas Akeji Bałtyckiej jesienią w latach 1990-1992

Number of birds ringed during Operation Baltic autumn 1990-1992; (1) – station, (2) – grand total (all spring and autumn seasons), (3) – species not ringed in 1990-1992, (4) – total

	Stacja(1)						Suma ogólna (sezony wiosenne i jesienne) (2)
	MW			BK			
	1990	1991	1992	1990	1991	1992	1960-1992
<i>Accipiter gentilis</i>						2	9
<i>Accipiter nisus</i>	2	1	6	7	6	17	949
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	6	15	19				1283
<i>Acrocephalus paludicola</i>		1					17
<i>Acrocephalus palustris</i>	1	18	4	13	9	7	412
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	33	41	47	1	1	1	2138

cd tabeli na następnej stronie

cd tabeli 2b

<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	235	535	446	35	11	16	22 227
<i>Aegithalos caudatus</i>	20	7	288	22	12	448	24 693
<i>Aegolius funereus</i>							103
<i>Alauda arvensis</i>							24
<i>Alcedo atthis</i>						2	183
<i>Anthus pratensis</i>						1	312
<i>Anthus trivialis</i>	6	4	5			1	1446
<i>Aquila pomarina</i>					1		1
<i>Asio otus</i>	1	1		6	2		82
<i>Buteo buteo</i>				2		2	16
<i>Calcarius lapponicus</i>							2
<i>Caprimulgus europaeus</i>			1				47
<i>Carduelis cannabina</i>				1		1	274
<i>Carduelis carduelis</i>				1			60
<i>Carduelis chloris</i>		1				2	378
<i>Carduelis flammea</i>		1		3			947
<i>Carduelis flavirostris</i>				1			13
<i>Carduelis spinus</i>	3		3	47		2	6336
<i>Carpodacus erythrinus</i>	2						51
<i>Certhia brachydactyla</i>	1		1	23	3	3	755
<i>Certhia familiaris</i>	50	35	153	27	13	19	5742
<i>Circus aeruginosus</i>			2				2
<i>Columba palumbus</i>							15
<i>Cuculus canorus</i>			1				102
<i>Dendrocopos major</i>	9		1	5	1	1	2001
<i>Dendrocopos minor</i>	2			2			258
<i>Dryocopus martius</i>	1			1	3	1	55
<i>Emberiza citrinella</i>	7	9	5		3	19	1724
<i>Emberiza rustica</i>			1				15
<i>Emberiza schoeniclus</i>		2		1			1594
<i>Erithacus rubecula</i>	1293	578	1331	1458	563	399	184 059
<i>Ficedula albicollis</i>	1						60
<i>Ficedula hypoleuca</i>	10	8	21	84	8	25	9911
<i>Ficedula parva</i>	2		5	4			184
<i>Fringilla coelebs</i>	28	15	20	9	2	6	17 853
<i>Fringilla montifringilla</i>	1	5		3		2	1513

cd tabeli 2b							
<i>Garrulus glandarius</i>	38	1	14	8	2	1	3935
<i>Glaucidium passerinum</i>							3
<i>Hippolais icterina</i>		2	3	10	2	2	338
<i>Hirundo rustica</i>			1	4			2605
<i>Jynx torquilla</i>	1	1		1	2	2	383
<i>Lanius collurio</i>	2	15	10	6	2	10	1115
<i>Lanius excubitor</i>		2				1	251
<i>Larus argentatus</i>			1				3
<i>Locustella fluviatilis</i>			2	1			32
<i>Locustella luscinioides</i>	4	2	3				205
<i>Locustella naevia</i>		5	1	3	6	1	271
<i>Loxia curvirostra</i>							182
<i>Luscinia luscinia</i>	2	4	1	3		2	220
<i>Luscinia svecica</i>			4	1			223
<i>Motacilla alba</i>							1017
<i>Muscicapa striata</i>	18	3	6	56	21	8	4329
<i>Nucifraga caryocatactes</i>			2		1		72
<i>Oenanthe oenanthe</i>	1		2	1			446
<i>Panurus biarmicus</i>			2				129
<i>Parus ater</i>	162	116	46	73	47	72	20 775
<i>Parus caeruleus</i>	1150	344	412	230	113	58	48 096
<i>Parus cristatus</i>						4	363
<i>Parus major</i>	1267	188	306	512	53	103	105 361
<i>Parus montanus</i>	7	2	20	94	12	82	2724
<i>Parus palustris</i>	16	2	25	4		1	963
<i>Passer domesticus</i>						2	62
<i>Peris apivorus</i>						1	1
<i>Phoenicurus ochruros</i>		1				1	360
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	80	11	60	48	18	34	17 279
<i>Phylloscopus collybita</i>	6	28	13	26	37	10	7018
<i>Phylloscopus inornatus</i>			1				37
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	4		4	9	4	1	1568
<i>Phylloscopus trochilus</i>	263	68	98	240	35	109	31 779
<i>Porzana porzana</i>			1				10
<i>Prunella modularis</i>	17	9	8	37	8	3	4103
<i>Pyrhula pyrhula</i>	21	8	5	8	7	1	2295

cd tabeli na następnjej stronie

cd tabeli 2b

<i>Rallus aquaticus</i>		3					61
<i>Regulus ignicapillus</i>	6	2		6		2	1044
<i>Regulus regulus</i>	10221	2272	18543	7393	1320	2043	383 472
<i>Remiz pendulinus</i>	12	1	19				536
<i>Saxicola rubetra</i>	22	24	14				1004
<i>Scolopax rusticola</i>							28
<i>Sitta europaea</i>	14	2	3	31	6		694
<i>Streptopelia turtur</i>					1		6
<i>Strix aluco</i>						1	5
<i>Sturnus vulgaris</i>				1			6524
<i>Sylvia atricapilla</i>	107	63	147	93	37	44	11 518
<i>Sylvia borin</i>	58	13	21	57	20	23	6836
<i>Sylvia communis</i>	10	6	3	21	7	11	1174
<i>Sylvia curruca</i>	5	2	11	20	5	12	3612
<i>Sylvia nisoria</i>				1		1	353
<i>Troglodytes troglodytes</i>	63	50	40	100	106	18	5034
<i>Turdus iliacus</i>	5	2	8	20	2	3	4102
<i>Turdus merula</i>	68	60	75	121	42	38	13 011
<i>Turdus philomelos</i>	105	49	79	195	101	48	26 417
<i>Turdus pilaris</i>				3		1	475
<i>Turdus viscivorus</i>							101
89 gat. nie obrączkowanych w latach 1990–1992 (2)							18 609
Razem (3)	15 469	4638	22 376	11 193	2653	3731	1 031 015

W latach 1990–1992 w stacjach Akcji Bałtyckiej schwytano przedstawicieli kilku rzadkich gatunków ptaków: sóweczkę (*Glaucidium passerinum*), świstunkę żółtawą (*Phylloscopus inornatus*), drozda pstrego (*Zoothera dauma*) – zabity wiosną 1990 na Helu, trznadla czubatego (*Emberiza rustica*). Lista gatunków ptaków, zaobrączkowanych podczas prac Akcji Bałtyckiej, powiększyła się o 3 nowe gatunki: trzmiełojada (*Pernis apivorus*), błotniaka stawowego (*Circus aeruginosus*) i orlika krzykliwego (*Aquila pomarina*; schwytany osłabiony, wypuszczony po kilku dniach).

TABELA 3a

Liczebność względna (procent średniej wieloletniej) niektórych gatunków ptaków na Mierzei Wiślanej jesienią w latach 1990–1992 ze wskazaniem zmian w stosunku do roku poprzedniego

Relative abundance (percentage of long-term mean) of some bird species at Mierzeja Wiślana in autumn 1990–1992 with the trend of changes in relation to previous year; (1) – mean (Busse P.1973. *Dynamics of numbers in some migrants caught at Polish Baltic coast 1961–1970*. Not. Orn. 14,1–2:1–38)

Mierzeja Wiślana	1990		1991		1992	
<i>Aegithalos caudatus</i>	3,7	0	1,4	0	51,4	+
<i>Certhia familiaris</i>	24,3	0	6,7	–	71,3	+
<i>Erithacus rubecula</i>	63,8	0	30,4	–	63,1	+
<i>Ficedula hypoleuca</i>	10,2	0	9,5	0	22,1	+
<i>Muscicapa striata</i>	19,8	+	3,8	–	6,8	0
<i>Parus ater</i>	13,2	0	10,1	0	3,6	0
<i>Parus caeruleus</i>	60,8	+	19,4	–	20,9	0
<i>Parus major</i>	29,7	+	4,7	–	6,9	0
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	23,0	+	3,7	–	17,7	+
<i>Phylloscopus collybita</i>	10,9	–	54,1	+	22,6	–
<i>Phylloscopus trochilus</i>	60,2	+	18,0	–	23,1	0
<i>Regulus regulus</i>	197,2	+	46,7	---	343,4	+++
<i>Sylvia atricapilla</i>	114,8	+	78,1	--	162,0	+
<i>Turdus merula</i>	38,4	0	36,1	0	40,7	0
<i>Turdus philomelos</i>	23,8	0	11,9	–	17,2	0
Średnio (2)	46,3	+	22,3	–	58,2	+

0 = ± 10%, + = 10,1 – 50%, ++ = 50,1 – 100%, +++ = >100%
 – = 10,1 – 50%, -- = 50,1 – 100%, --- = >100%

TABELA 3b

Liczebność względna (procent średniej wieloletniej) niektórych gatunków ptaków w Bukowie–Kopaniu jesienią w latach 1990–1992 ze wskazaniem zmian w stosunku do roku poprzedniego

Relative abundance (percentage of long-term mean) of some bird species at Bukowo–Kopań in autumn 1990–1992 with the trend of changes in relation to previous year; (1) – mean (Busse P.1973. *Dynamics of numbers in some migrants caught at Polish Baltic coast 1961–1970*. Not. Orn. 14,1–2:1–38)

Bukowo–Kopań	1990		1991		1992	
<i>Aegithalos caudatus</i>	6,5	0	3,7	0	130,2	+++
<i>Certhia familiaris</i>	23,9	–	50,9	+	16,5	–
<i>Erithacus rubecula</i>	27,4	0	11,1	–	7,4	–
<i>Ficedula hypoleuca</i>	57,5	+	6,4	–	18,0	0
<i>Muscicapa striata</i>	92,0	+	40,2	0	13,8	0
<i>Parus ater</i>	12,2	--	8,2	--	11,8	–
<i>Parus caeruleus</i>	12,9	0	6,6	0	3,2	0
<i>Parus major</i>	8,0	–	0,9	–	1,6	–
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	12,2	0	5,3	0	9,0	0
<i>Phylloscopus collybita</i>	19,2	0	28,5	0	7,2	–
<i>Phylloscopus trochilus</i>	39,1	+	6,7	0	18,7	+
<i>Regulus regulus</i>	213,6	+	39,8	--	57,8	--
<i>Sylvia atricapilla</i>	41,2	+	19,1	0	20,4	0
<i>Turdus merula</i>	9,7	0	3,5	0	3,0	0
<i>Turdus philomelos</i>	34,4	+	18,6	0	8,3	–
Średnio (2)	40,7	+	16,6	–	21,8	0

0 = ± 10%, + = 10,1 – 50%, ++ = 50,1 – 100%, +++ = >100%
 -- = 10,1 – 50%, --- = 50,1 – 100%, ---- = >100%

TABELA 4

Ptaki z obrączkami zagranicznymi schwytane w latach 1990–1992

Birds with foreign rings caught in 1990–1992. (1) – species, (2) – ringing scheme, (3) – total

Gatunek (1)	Centrala obrączkowania (2)													Razem (3)		
	Arn- hem	Brux- elles	Copen- hagen	Hel- sinki	Litu- ania	Litu- ania + Moskwa	Lon- don	Mad- rid	Mat- salu	Mos- kwa	Oz- zano	Radolf- zell	Riga		Stav- anger	Stock- holm
<i>A. nisus</i>	1			7	1							1	1		2	13
<i>Ae. caudatus</i>					1			5					1			7
<i>C. spinus</i>									1							1
<i>C. aeruginosus</i>				1												1
<i>E. rubecula</i>	1					1		1							1	4
<i>F. albicollis</i>															1	1
<i>P. ater</i>										2			2			4
<i>P. caeruleus</i>	1				19	1		2	3				1			27
<i>P. major</i>					8			2	7	1						18
<i>R. regulus</i>	1	1	1	9	2			4	11					2	10	41
<i>R. pendulinus</i>										1						1
<i>S. atricapilla</i>															1	1
<i>T. troglodytes</i>													1			1
<i>T. philomelos</i>															1	1
Razem(3)	2	3	1	17	31	1	1	14	23	2	1	1	6	2	16	121

TABELA 5
Kontrole i retrapy długoterminowe w latach 1990–1992

Controls and long-term retraps in 1989. (1) – birds with rings; (2) – foreign, (3) – not local, (4) – local, (5) – spring, (6) – autumn, (7) – total

Ptaki z obrączkami: (1)	Wiosna(5)		Jesień(6)		Razem (7)
	H	BK	MW	BK	
Zagranicznymi (2)	16	6	78	21	121
GDĄŃSK – niemiejscowymi (3)	–	–	1	1	2
GDĄŃSK – miejscowymi (4)	4	21	39	16	80
Razem (7)	20	27	118	38	203

W okresie sprawozdawczym poza *Notatkami Ornitologicznymi* opublikowano następujące prace, oparte na materiałach Akcji Bałtyckiej:

- Busse P. 1990. *Methodological problems with evaluation of long-term population dynamics based on bird station ringing data. w: Bird Census and Atlas Studies. Proc. of the XI Int. Conf. on Bird Census and Atlas Work Praha: 75–78.*
- Busse P. 1990. *Monitoring and circannual cycle in birds life. Proc. Baltic Birds 5 Conf. Riga I: 65–66.*
- Busse P. 1990. *Studies of long-term population dynamics based on ringing data. Ring 13, 1–2: 221–233.*
- Busse P. 1992. *Migratory behaviour of Blackcaps wintering in Britain and Ireland. Ring 14, 1–2: 51–75.*
- Busse P. 1992. *Elements needed for a construction of a population dynamics model for monitoring purposes. Ring 14, 1–2: 89–99.*

OPERATION BALTIC 1990–1992. POLISH SECTION

ACTIVITY REPORT

Operation Baltic papers. No 76

Summary

In 1990–92 the field data were collected in usual places (Fig. 1, Table 1). Beginning from spring 1992, the Bukowo–Kopań station is moved ca 1.5 km E from the previous place due to sea–shore abbrasion by strong winter storms.

The numbers of ringed birds given separately for spring and autumn seasons are shown in Tables 2a and 2b, with grand total for 1960–92 given in Table 2b. Generally the migration in 1990–92 was intensive. The year 1990 was better than the previous one in numbers of ringed birds, and after a break–down of catching figures in 1991, the next year was with a very intensive migration of Goldcrests, especially at Mierzeja Wiślana in autumn: 18.5 thousand Goldcrests in a total of 22.5 thousand birds ringed in that station (Tables 3a and 3b). Such good figures of catching resulted in the numbers of birds met with foreign rings (Tables 4 and 5).

During field work some rarities were caught: Pygmy Owl, Yellow-browed Warbler, White's Thrush (killed in spring 1990 at Hel) and Rustic Bunting. Three new species were added to the Operation Baltic ringing list: Honey Buzzard, Marsh Harrier and Lesser Spotted Eagle.

The list of papers printed outside *Notatki Ornitologiczne* is added at the end of the report.

Przemysław Busse, Tomasz Cofta, Andrzej Petryna